

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

بررسی رخدادهای ایران پس از انقلاب اسلامی

(۲۸)

سال بیست و هشتم انقلاب-۱۳۸۵

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
□ مقدمه.....	۱
□ اهم رخدادهای سال بیست و هشتم انقلاب - ۱۳۸۵.....	۲
□ سیاسی و امنیتی.....	۳
▪ تحولات هسته‌ای.....	۳
▪ برگزاری همزمان دو انتخابات (چهارمین دوره خبرگان رهبری و سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا).....	۴
▪ آزمایش موفق موشک حوت.....	۴
▪ رونمایی از جنگنده صاعقه.....	۴
▪ پیوستن ناوچه جوشن به نیروی دریایی ارتش.....	۵
■ اقتصادی.....	۵
▪ افتتاح پایانه دریایی خلیج فارس.....	۵
▪ افتتاح سد و نیروگاه طالقان.....	۵
■ اجتماعی و فرهنگی.....	۶
▪ کسب موفقیت در شبیه‌سازی گوسفند (نخستین بار در غرب آسیا).....	۶
▪ لغو مصوبه تغییر ساعت رسمی کشور.....	۶
▪ وقوع زلزله در لرستان.....	۶
■ جمع‌بندی.....	۷

بهمن امسال، انقلاب اسلامی ایران چهل ساله می‌شود. این انقلاب در چهار دهه گذشته با مسائل و حوادث گوناگونی مواجه شده و دستاوردهای بسیاری به همراه داشته است. برای فهم قدرت و عظمت انقلاب در حال حاضر، نه تنها شناخت زمینه‌های شکل‌گیری و ویژگی‌های منحصر به فرد آن، بلکه وقایعی که از سر گذرانده نیز ضروری است. بر این اساس بنا داریم در چهل شماره تاریخ ۴۰ ساله انقلاب را بررسی کنیم.^۱ این شماره به تحولات و مسائل ایران در سال بیست و هشتم انقلاب اختصاص دارد. اعلام کسب دانش غنی‌سازی، بهره‌برداری از مجتمع آب سنگین اراک، برگزاری همزمان دو انتخابات و موفقیت در شبیه‌سازی گوسفند برای نخستین بار در منطقه، از جمله رخدادهای مهم ایران در سال ۱۳۸۵ است.

۱. منبع اصلی برای بررسی این رخدادهای رسانه‌ها هستند.

■ سیاسی و امنیتی

■ تحولات هسته‌ای

- ورود ایران به باشگاه کشورهای اتمی: در حالی که رسانه‌های نظام سلطه، به احتمال حمله آمریکا و رژیم صهیونیستی به تاسیسات هسته‌ای ایران دامن می‌زدند، رئیس جمهور از ورود ایران به باشگاه کشورهای دارای فناوری هسته‌ای خبر داد. ۲۲ فروردین ۱۳۸۵ آقای احمدی‌نژاد اعلام کرد چرخه تولید سوخت هسته‌ای در مقیاس آزمایشگاهی کامل و اورانیوم با غنای مورد نیاز برای نیروگاه‌های هسته‌ای تولید شده است.^۱
- حمایت جنبش عدم تعهد از فعالیت‌های هسته‌ای صلح‌آمیز ایران: وزرای خارجه جنبش عدم تعهد در نشست خود در مالزی از برنامه هسته‌ای ایران حمایت کردند. این حمایت شهریور همان سال در کنفرانس سران این جنبش در کوبا تکرار شد. در همین راستا ۱۴ بهمن ۱۳۸۵ سفرای تروئیکا جنبش عدم تعهد (نم) گروه ۷۷ و اتحادیه عرب در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی^۲ از تاسیسات یو.سی.اف (فرآوری اورانیوم) اصفهان دیدن کردند.
- اعلام آمادگی مشروط آمریکا برای مذاکره با ایران: کاندولیزا رایس، وزیر امور خارجه آمریکا دهم خرداد اعلام کرد به محض اینکه ایران فعالیت‌های غنی‌سازی خود را متوقف نماید، به همراه همکاران اروپایی خود بر سر میز مذاکره با ایران خواهد نشست.^۳ اظهار تمایل آمریکا برای مذاکره با ایران با تاکید مجدد بر پیش‌شرط تعلیق، ۱۸ بهمن ۱۳۸۵ نیز تکرار شد.
- صدور دو قطعنامه علیه فعالیت صلح‌آمیز هسته‌ای ایران در شورای امنیت: نهم مرداد برابر با ۳۱ جولای ۲۰۰۶ پس از آنکه ایران خواستار رفع ابهامات بسته پیشنهادی طرف مقابل شد، اولین قطعنامه شورای امنیت علیه فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ایران صادر شد. قطعنامه ۱۶۹۶ با هدف اجباری کردن تعلیق، ذیل ماده ۴۰ فصل هفتم منشور ملل متحد قرار داشت. این قطعنامه در نشست پنج‌هزار و پانصد با ۱۴ رأی موافق و یک رأی مخالف (قطر) تصویب شد و نخستین بار ایران را به اعمال تحریم تهدید کرد. شورای امنیت همچنین قطعنامه دوم خود را دوم دی ۱۳۸۵ برابر با ۲۳ دسامبر ۲۰۰۶ صادر کرد. قطعنامه ۱۷۳۷ به بند ۴۱ فصل هفتم منشور سازمان ملل متحد (که اجرای آن را الزام‌آور، اما اقدام نظامی را مستثنی می‌کند) استناد کرد.^۴

۱. خبرگزاری‌های رسمی ایران، ۱۳۸۵/۱/۲۲

۲. نماینده دائمی کوبا در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و رئیس گروه نم، نماینده دائمی الجزایر در آژانس و رئیس کمیته مشورتی تقویت پادمان ها، نماینده دائمی مصر در آژانس و عضو تروئیکای نم، نماینده دائمی مالزی و عضو تروئیکای نم، ناظر دائمی اتحاد عرب، نماینده دائمی سودان در آژانس و رئیس گروه ۷۷ و جانشین نماینده دائمی کوبا در آژانس

۳. کاظم غریب آبادی، برنامه هسته‌ای ایران واقعیت‌های اساسی، مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، ۱۳۸۷، ص ۲۵۴

۴. همه کشورها باید مواد و فناوری را که می‌تواند به فعالیت‌های مربوط به راکتور آب سنگین یا بازفرآوری و غنی‌سازی یا به توسعه سیستم‌های پرتاب تسلیحات هسته‌ای ایران کمک کند، ممنوع کنند. این ممنوعیت در زمینه صادرات و واردات اعمال می‌شود. کشورهای خاص می‌توانند درباره ممنوعیت فناوری‌هایی با کاربرد دوگانه که به فعالیت‌های هسته‌ای ممنوعه ایران کمک می‌کند، قضاوت کنند، اما باید کاربرد و مکان آنها بازبینی شود و به اطلاع کمیته تحریم‌های شورای امنیت برسد. تجهیزات برای راکتورهای آب سبک و اورانیوم با درجه غنی شده پایین در عناصر سوخت هسته‌ای انباشته شده در این پیش‌نویس مستثنی شده است (راکتور آب سبک ۸۰۰ میلیون دلاری که روسیه هم اکنون در حال احداث در بوشهر است، مستثنی شده است). اعمال ممنوعیت سفر و ضبط بودجه و دارایی‌های مالی تحت کنترل یا متعلق به شرکت‌ها و افراد مرتبط با برنامه موشکی یا هسته‌ای ایران، اما استثنائاتی برای این توقیف اموال وجود دارد که شامل معاملاتی است که در قراردادهای پیشین صورت گرفته است. این توقیف اموال شامل ۱۰ سازمان و موسسه از جمله سازمان

- بهره‌برداری از مجتمع تولید آب سنگین اراک: چهارم شهریور ۱۳۸۵ مجتمع تولید آب سنگین در اراک راه‌اندازی شد. با گشایش این واحد صنعتی، ایران در جایگاه نهم جهان از نظر تجهیزات تولید آب سنگین جای گرفت.^۱
- تصویب قانون الزام دولت به تجدیدنظر در همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی: مجلس شورای اسلامی ششم دی ۱۳۸۵ بعد از صدور قطعنامه دوم شورای امنیت علیه برنامه هسته‌ای، دولت را موظف کرد به برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران سرعت بخشد و بر اساس منافع ملت با آژانس همکاری نماید.^۲

▪ **برگزاری همزمان دو انتخابات (چهارمین دوره خبرگان رهبری و سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا)**

انتخابات سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا و چهارمین دوره انتخابات مجلس خبرگان رهبری^۳ به طور همزمان و با مشارکت بی‌نظیر مردم ۲۴ آذر ۱۳۸۵ برگزار شد. در این انتخابات ۶۱ درصد واجدان شرایط رای‌دهی یعنی ۲۸ میلیون و ۳۲۱ هزار و ۲۷۰ نفر مشارکت کردند.^۴

▪ **آزمایش موفق موشک حوت**

حوت، موشک یا اژدر دارای پیش‌رانه راکتی سطح به دریا و زیرآبی تولید ایران است که نخستین‌بار بهار سال ۱۳۸۵ (در رزمایش پیامبر اعظم) آزمایش شد. این موشک قادر به سوراخ کردن بدنه اغلب کشتی‌های جنگی آمریکایی است و نیروی دریایی آمریکا راهکار دفاعی چندانی برای دفاع در مقابل چنین جنگ‌افزاری در اختیار ندارد. موشک ایرانی حوت، یکی از سریع‌ترین موشک‌های رادارگریز آبی جهان است که معادل ۱۰۰ متر در ثانیه، یعنی چهار برابر بالاترین سرعتی که برای اژدرها به ثبت رسیده، سرعت دارد.^۵

▪ **رونمایی از جنگنده صاعقه**

جنگنده بمب‌افکن صاعقه، شهریور سال ۱۳۸۵ با پرواز موفق در رزمایش ضربت ذوالفقار، رسماً به ناوگان هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران پیوست. شکل ظاهری جنگنده صاعقه و برخورداری از سکان عمودی وی (V) شکل و تغییر

انرژی اتمی ایران و شرکت‌های طرف معامله با برنامه‌های سانتریفوژ، راکتور آب سنگین اراک و سایت آزمایشی غنی‌سازی اورانیوم نطنز است. سازمان هوافضا که موشک تولید می‌کند در دقیقه آخر با اصرار روسیه از متن قطعنامه حذف شد، اما شرکت‌های تابعه آن همچنان در فهرست قرار دارند. ممنوعیت اجباری سفر در متن قطعنامه حذف شد و هم اکنون (این قطعنامه) از کشورها می‌خواهد کمیته تحریم‌های شورای امنیت را از عبور هر فرد یا نماینده گروه‌هایی که در فهرست ضمیمه قطعنامه ذکر شده، از مرزهای خود مطلع کنند. تحریم‌ها در صورتی لغو می‌شوند که محمدالبرادعی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مشخص کند ایران فعالیت اورانیوم خود را معلق و تلاش‌ها برای تولید راکتور انرژی هسته‌ای آب سنگین را متوقف کرده و به مذاکرات بازگشته است. وی ظرف ۶۰ روز پس از تصویب قطعنامه، گزارش خود را ارائه خواهد داد. تحریم‌ها در صورتی لغو می‌شود که ایران به همه دستورات شورای امنیت و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی احترام بگذارد، اما اگر ایران این درخواست را اجرا نکند، تدابیر اضافی لحاظ خواهد شد. (ترجمه قطعنامه در خبرگزاری مهر، ۱۳۸۵/۱۰/۳)

۱. کاظم غریب آبادی، همان، ص ۲۵۹

۲. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، <http://rc.majlis.ir>

۳. تأیید صلاحیت یک چهره غیر معمم (محسن اسماعیلی) برای حضور در انتخابات خبرگان برای نخستین‌بار، عمر ده ساله مجلس (دوره زمانی مجلس خبرگان ۸ ساله است که با انتخابات مجلس ادغام شد و تا خرداد ۱۳۹۵ ادامه یافت). ریاست چهار نفر بر این دوره از مجلس خبرگان (آیات مشکینی، هاشمی رفسنجانی، مهدوی کنی و یزدی) و تصویب افزایش اعضای مجلس به ۸۸ نفر از ویژگی‌های این دوره از مجلس خبرگان رهبری بود.

۴. <https://www.moi.ir/portal/File/ShowFile.aspx?ID=۰۱۷۴۴۷e۱-bce۳-۴۰۴۵-b۰b۹-cvd۷۳۹f۵۸۵f۹>

۵. خبرگزاری تسنیم، ۲۱ آبان ۱۳۹۲

ماهیت آیرودینامیکی آن، صاعقه را از جنگنده پیش از خود یعنی آذرخش متمایز ساخت و رونمایی از آن بازتاب زیادی در رسانه‌های جهان داشت. اصلی‌ترین مأموریت صاعقه، پشتیبانی نزدیک هوایی از نیروهای سطحی مستقر در میدان رزم است و قابلیت حمل انواع بمب‌های سقوط آزاد و راکت، این جنگنده را در اجرای این مأموریت توانمند می‌سازد. همچنین توانمندی‌های حمل و شلیک انواع راکت، پرتاب انواع بمب و موشک با سیستم رادار پیشرفته، قابلیت مناسبی به صاعقه داده است.^۱

■ پیوستن ناوچه جوشن به نیروی دریایی ارتش

در حضور رهبر معظم انقلاب، ناوچه موشک‌انداز جوشن، رسماً به نیروی دریایی ارتش پیوست. ناوچه موشک‌انداز جوشن از آخرین فناوری روز دنیا در زمینه ساخت بدنه سامانه‌های تسلیحاتی الکتریکی و الکترونیکی و قدرت آتش توپخانه‌ای و موشکی سنگین برخوردار است. همزمان توپ فجر ۲۷ نیز که به دست متخصصان نیروی دریایی و صنایع دفاعی بومی شد، برای اولین بار مورد استفاده قرار گرفت. جمهوری اسلامی ایران سومین کشوری است که به فناوری ساخت این توپ‌های پیشرفته دست پیدا کرده است.^۲

■ اقتصادی

در سال ۱۳۸۵ همانند سال قبل از آن، رونق بازار جهانی نفت، موجب تقویت بخش خارجی اقتصاد شد. رشد قیمت نفت و به تبع آن درآمدهای نفتی کشور، افزایش ذخایر خارجی و ایجاد ثبات در بدهی‌های خارجی کشور را در پی داشت. در سال ۱۳۸۵ سعی شد ضمن تامین نقدینگی مورد نیاز بخش‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری جهت دستیابی به هدف رشد اقتصادی در کنار تامین عدالت، از انبساط پولی نامتناسب با اهداف نقدینگی و تورم جلوگیری شود. با این حال تداوم استفاده ریالی از حساب ذخیره ارزی موجب افزایش نقدینگی و نرخ تورم، فراتر از اهداف برنامه شد.^۳

■ افتتاح پایانه دریایی خلیج فارس

پایانه مسافری دریایی خرمشهر در ساحل رودخانه اروندر، آذر ۱۳۸۵ با حرکت یک فروند کشتی مسافربری کاتاماران به مقصد کویت به بهره‌برداری رسید. این پایانه مسافری دریایی که در مساحتی بالغ بر شش هزار مترمربع ساخته شد، نقش مهمی در رونق حمل و نقل مسافری و توسعه گردشگری منطقه دارد.^۴

■ افتتاح سد و نیروگاه طالقان

سد طالقان در ۱۳۵ کیلومتری شمال غرب تهران، در سال ۱۳۸۵ به بهره‌برداری رسید. تامین آب کشاورزی دشت قزوین، تامین آب شرب شهرهای تهران و کرج، تغذیه مصنوعی دشت قزوین و کنترل سیلاب‌های فصلی رودخانه طالقان از

۱. خبرگزاری مهر، ۱۳۹۷/۵/۳۰

۲. خبرگزاری فارس، ۱۳۸۵/۶/۲۹

۳. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی، خلاصه تحولات اقتصادی کشور ۱۳۸۵، انتشار: بهمن ۱۳۸۶،

https://www.cbi.ir/SimpleList/AnnualReview_fa.aspx

۴. سازمان بنادر و دریانوردی، ۱۳۸۵/۹/۴، <https://www.pmo.ir>

اهداف احداث این سد خاکی بر روی رودخانه طالقان بوده است. نیروگاه سد طالقان، تنها نیروگاهی در جهان است که زیر دریاچه سد ساخته شده است.^۱

■ اجتماعی و فرهنگی

■ کسب موفقیت در شبیه‌سازی گوسفند (نخستین بار در غرب آسیا)

تولد رویانا اولین گوسفند شبیه‌سازی شده غرب آسیا، طلوعه حرکت نوین دانش بیوتکنولوژی کشور در جهت تولید داروهای نو ترکیب بود. رویانا زندگی خود را همانند دیگر حیوانات شبیه‌سازی شده در لوله‌های آزمایشگاهی آغاز کرد و زمانی که جنین توان تکوین طبیعی خود را به دست آورد، به رحم مادر جایگزین خود منتقل شد. ۱۴۵ روز بعد از انتقال جنین، یعنی هشتم مهر سال ۱۳۸۵، رویانا با عمل سزارین متولد شد و به‌رغم شرایط ناپایدار بدو تولد، به شکلی سالم و شاداب زندگی خود را آغاز کرد. سلامت رویانا تاییدی بر توانمندی فناوری شبیه‌سازی محققان کشور و محرک ادامه تحقیقات برای شبیه‌سازی بهترین گونه پستاندار اهلی با هدف تولید داروهای نو ترکیب بود. (رویانا سومین سال زندگی خود را با دردهای مزمن و نامشخص در ناحیه بطنی آغاز کرد. درمان‌های حمایتی، روند تحلیل رویانا را تقلیل داد، اما نتوانست از شدت رنج ناشی از بیماری بکاهد؛ بنابراین تصمیم گرفته شد رویانا با مرگی آسان، از تحمل زجر بیماری رهایی‌بخش شود. جسد رویانا، اولین حیوان شبیه‌سازی شده غرب آسیا، پس از تاکسیدرمی در پژوهشگاه رویان نگهداری می‌شود تا برای همیشه به عنوان نماد توانمندی دانش بیوتکنولوژی کشور در معرض دید همگان باشد).^۲

■ لغو مصوبه تغییر ساعت رسمی کشور

ساعت رسمی کشور، سال ۱۳۸۵ بر خلاف سال‌های قبل از آن تغییر نکرد. هیئت دولت اسفند سال ۱۳۸۴، با این استدلال که ثبات ساعت به کاهش بار ترافیک کمک می‌کند و با توجه به نزدیک کردن ساعت ناهار و نماز، مانع اتلاف وقت در میانه روز می‌شود، مصوبه تغییر ساعت سال ۱۳۷۰ را ملغی کرد. (این تصمیم اما پایدار نماند و مرداد ۱۳۸۶، مجلس با تصویب قانونی در این زمینه دولت را مکلف کرد هر سال دوبار ساعت رسمی کشور را متناسب با وضعیت کره زمین تغییر دهد، اول فروردین ساعت را یک ساعت به جلو ببرد و در پایان شهریور آن را یک ساعت عقب برگرداند).

■ وقوع زلزله در لرستان

در نخستین روزهای سال ۱۳۸۵ زمین لرزه‌ای به بزرگی شش و دو دهم ریشتر در بروجرد استان لرستان رخ داد. بر اثر این حادثه ۶۳ نفر جان باختند و یک هزار و ۴۲۸ نفر مصدوم شدند. زلزله همچنین تخریب بیش از ۴۰ هزار خانه روستایی و شهری را در پی داشت.^۳

۱. شرکت سهامی آب منطقه ای تهران، <https://www.thrw.ir>

۲. پژوهشگاه رویان، <http://www.royaninstitute.org>

۳. ایرنا، ۱۳۸۹/۱/۱۱

■ جمع‌بندی

ایران در بیست و هشتمین سال انقلاب اسلامی به دانش غنی‌سازی دست یافت و به جمع کشورهای دارنده این فناوری پیوست. همچنین به رغم تبلیغات رسانه‌ای نظام سلطه در خصوص احتمال حمله آمریکا و رژیم نامشروع اسرائیل به تاسیسات هسته‌ای ایران، متخصصان و مسئولان کشورمان توانستند مجتمع تولید آب سنگین اراک را افتتاح کنند تا ایران به جمع نه کشور دارنده این تاسیسات بپیوندد. این موفقیت‌ها که با پیروزی جنبش مقاومت در جنگ ۳۳ روزه همراه شد، قدرت مؤثر انقلاب اسلامی را در مقابله با زیاده‌طلبی و زورگویی استکبار و اذتاب منطقه‌ای آن به رخ کشید. در عرصه سیاسی با وجود تلاش‌های گروهک‌های وابسته و مزدور برای ایجاد ناامنی در کشور^۱، دو انتخابات چهارمین دوره خبرگان رهبری و سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا با موفقیت برگزار شد. آزمایش موفق موشک حوت و رونمایی از جنگنده صاعقه هم، از رخدادهای مهم و غرورانگیز سال ۱۳۸۵ به شمار می‌آید.

در حوزه اجتماعی، مهم‌ترین خبر کسب موفقیت در شبیه‌سازی گوسفند (نخستین بار در غرب آسیا) بود که شیرینی این موفقیت با اعلام اخبار دیگری از جمله آغاز پیوند سلول‌های بنیادی قلب، چشم و کبد در پژوهشکده رویان، راه اندازی اولین خط تولید مفاصل مصنوعی زانو و لگن در کشور و ساخت سیستم هشداردهنده پدافند لیزری (نخستین بار در غرب آسیا) افزایش یافت.

در بخش اقتصادی نیز رونق بازار جهانی نفت، موجب افزایش درآمدهای نفتی کشور و تامین نقدینگی مورد نیاز بخش‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری شد.

۱. (بمب‌گذاری گروهک ریگی در زاهدان و شهادت ۱۰ نفر از کارکنان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی)